

چالش‌های کاربرد روش طرح و ساخت و تامین مالی توام (EPCF^۱) در پروژه‌های زیرزمینی

اقبال شاکری^۱، زهرا باهری^۲، محمدحسین دادپور^۳، محمدرضا یاورخانی^۴

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی امیر کبیر

۲- کارشناس ارشد دانشگاه صنعتی امیر کبیر

۳- کارشناس ارشد دانشگاه صنعتی امیر کبیر

۴- کارشناس ارشد دانشگاه صنعتی امیر کبیر

eshakeri@aut.ac.ir

z.baheri@aut.ac.ir

mohammadhosein_dadpour@yahoo.com

yavarkhani.mreza@aut.ac.ir

خلاصه

با توجه به گسترش پروژه‌های تونلی و زیر زمینی در کشور و اهمیت استراتژیک این گونه پروژه‌ها در سالیان اخیر، سیاستگذاری دولت به سمت عملیاتی شدن این پروژه‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌باشد. با توجه به محدودیت‌های منابع مالی بخش دولتی، یکی از راهکارهای تحقق اینگونه پروژه‌ها، استفاده از ظرفیتهای بخش خصوصی از اجرا و تامین مالی پروژه‌های بزرگ می‌باشد [۱]. در این پژوهش ابتدا به بررسی چالش‌های قراردادهای دو عاملی توام با تامین مالی در پروژه‌هایی زیر زمینی پرداخته می‌شود، سپس در قالب مطالعه موردی قرارداد کنسرسیوم متشکل از سرمایه گذار و پیمانکار طرح و اجرا با شرکت راه آهن شهری تهران و حومه جهت ساخت و توسعه خطوط (۶,۴,۳) متروی تهران با استفاده از نتایج حاصل از مصاحبه با تفراد متخصص و خبرگان درگیر در پروژه، به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت راهکارهایی جهت بهبود قراردادهای پروژه‌های مشابه بر اساس مطالعات صورت گرفته توسط نگارندگان این پژوهش ارائه می‌گردد.

کلمات کلیدی: طرح و ساخت، تامین مالی، چالش‌های مترو، کنسرسیوم

۱- مقدمه

دشواری رفت و آمد عمومی و شهری در تهران و آلودگی بسیار بالای هوا در پایتخت، معاونت نظارت راهبردی جمهوری (سازمان برنامه و بودجه) را بر آن داشت که بهترین راه حل این مشکل را در ساخت متروی زیر زمینی جستجو کند. در سال ۱۳۵۰ بررسی‌های اجتماعی - اقتصادی و رفت و آمد تهران و پیش بینی تغییرات آن تا سال ۱۳۷۰ از سوی شرکت سوفرتوی فرانسه آغاز و قرار داد ساخت آن با شرکت سوفرتوی فرانسه انجام شد. بعد از انقلاب به علت دشواری‌هایی که جنگ تحمیلی به همراه آورد عملیات ساخت متروی تهران متوقف و در سال ۱۳۶۴ مجدداً آغاز گردید و نهایتاً منجر به افتتاح و راه اندازی تعدادی از ایستگاه‌های شرکت راه آهن شهری تهران و حومه گردید. [۲]، [۳]

نقشه خطوط مترو در حال حاضر در کشور در شکل ۱ قابل مشاهده می‌باشد.